

Asia: VN/8915/2024

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä yleistä lausuttavaa esityskokonaisuudesta?

Työvoimaviranomaisen sekä työvoimapalveluiden asiakkaiden näkökulmasta liian tiukan säätelyn purkaminen sekä asiakasprosessin sujuvoittaminen on erittäin suotavaa. Esityksen sisältö pyrkii tähän suuntaan. Kuntien työvoimapalveluiden suurimpaan haasteeseen eli liialliseen normisäätelyyn tästä esityksestä ei ole kuin pintapuolisesti apua. Muutosesitykset ovat pieniä verrattuna tarpeeseen.

Esityksen pyrkimykset kohtaannon parantamiseen ovat myös tervetulleita.

1. Onko teillä yleistä lausuttavaa palveluprosessista?

Tulevien lakimuutosten tulisi mahdollistaa työvoimaviranomaisten räätälöinti myös palveluprosessien suhteen, ei vain pienten yksityiskohtien osalta. Kuntien työllisyyspalvelut pystyvät arvioimaan eri asiakasryhmien tarpeet ja heille sopivat prosessit. Tämä tukisi oikeata asiakaslähtöisyyttä.

2. Koetteko alkuhaastattelun järjestämisen määräajan pidentämisen viidestä arkipäivästä kymmeneen arkipäivään kannatettavana?

Määräajan pidentäminen on kannatettavaa, koska tätä kautta saadaan erityisesti lisää liikkumavaraa ruuhkaisiin tilanteisiin, esimerkiksi korkeassa työttömyystilanteessa. Työllisyyspalvelut voivat silti asettaa tavoitteeksi lyhyemmän ajan, kuten Salon kuntakokeilussa tehtiin ennen pohjoismaisen työvoimapalvelun mallin käyttöönottoa. Määräaika on vain takaraja.

3. Onko täydentävien työnhakukeskustelujen perustuminen asiakkaiden palvelutarpeeseen mielestänne tarkoituksenmukaista?

Täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen perustuisi jatkossa työnhakijan palvelutarpeeseen. Ehdotuksen mukaan työvoimaviranomaisen olisi järjestettävä työnhakijalle täydentäviä työnhakukeskusteluja siten, että työnhakija saa tarvitsemansa tuen työnhakuun ja

työllistymisen edellytysten paranemiseen. Ehdotuksesta tulisi poistaa lukumäärä, koska harkinnan kautta voidaan arvioida tarvittu määrä. Muutoksella varmistetaan resurssien kohdentuminen niihin asiakkaisiin, jotka eniten tarvitsevat tukea työhaussa. Lisäksi on tarkoituksenmukaista luopua kaavamaisesta prosessista, jota ei ole tähän mennessä pystytty edes toteuttamaan laajamittaisesti.

4. Näettekö nykyisestä muistutuskäytännöstä luopumisen ja työhaun voimassaolon päätyminen ensimmäisestä asioinnin laiminlyönnistä kannatettavana?

Esitys on kannatettava ylimääräisen byrokraattisen työn vähentämiseksi. Toisaalta vaikutuksena voi olla yhä useamman henkilön työnhakujakson katkeaminen laiminlyöntien takia. Näin ollen tulisi miettiä myös työhaun uusimisen käytäntöjä. Esitämme, että henkilökohtaista kontaktia ei tarvittaisi työnhakua uusittaessa, kun henkilön työnhaku katkeaa ensimmäisestä asioinnin laiminlyönnin takia. Työhaun käynnistämistä henkilökohtaisesti vaadittaisiin vain siinä

tapauksessa, kun asioinnin laiminlyönti on toistuvaa.

5. Koetteko työllistymissuunnitelmien sisältöjen määrittelyn olevan palveluprosessin toimivuuden kannalta oleellisia?

Suunnitelmien sisältöjen tarkka määrittely ei ole tarkoituksenmukaista palveluprosessin toimivuuden kannalta. Työvoimaviranomainen arvioi työnhakijan kanssa käydyn keskustelun perusteella, mitä suunnitelmaan tarvitsee sisällyttää. Tästä näkökulmasta katsottuna olisi myöskin turhaa sisällyttää suunnitelmaan täydentävien työnhakukeskustelujen ajankohdat, koska palvelutarve vaihtelee

6. Koetteko asiakkaiden palveluprosessiin sisältyvien asiakastapaamisten sisältöjen määrittelyn olevan palveluprosessin toimivuuden kannalta oleellisia?

Asiakastapaamisten sisältöjen määrittely ei ole tarkoituksenmukaista palveluprosessin toimivuuden kannalta. Työvoimaviranomainen pystyy yhdessä asiakkaan kanssa määrittelemään kullekin tapaamiselle tarvittavat sisällöt.

1. Onko teillä yleistä lausuttavaa työnhakuvelvollisuutta koskevista muutoksista?

Työnhakuvelvollisuuden sääntelyn yksinkertaistaminen ja poikkeuksista luopuminen lisää sujuvuutta ja tulkittavuutta ja on näin ollen hyvä muutos.

2. Näettekö, että alennetun työnhakuvelvollisuuden asettamisen yhteydessä arvioitavissa seikoissa on huomioitu oleelliset tekijät?

Ei lausuttavaa.

3. Tukeeko työnhakuvelvollisuutta koskevan sääntelyn yksinkertaistaminen ja tietyistä poikkeuksista luopuminen työnhakuvelvollisuuden tarkoituksenmukaista asettamista?

Ei lausuttavaa.

4. Työnhakuvelvollisuuteen ehdotettavat muutokset tuovat tietyt asiakasryhmät (esim. osa-aikatyössä olevat sekä henkilöt, joilla on tiedossa myönteinen muutos työhaun tilanteeseen) yleisen työnhakuvelvollisuuden alentamisen kriteerien piiriin. Näettekö tämän kannatettavana?

Ei lausuttavaa.

1. Onko teillä yleistä lausuttavaa työtarjouksiin tehtävistä muutoksista?

Työtarjousten velvoittavuuden lisääminen on kiitettävä uudistus.

2. Tukeeko työtarjouksiin heti työnhaun alusta alkaen ehdotettava velvoittavuus työllistymistä ja työtarjousmenettelyn tarkoituksenmukaista toimeenpanoa?

Muutos on kannatettava ja tukee työvoimaviranomaisen ydintehtävää.

3. Selkeyttääkö työtarjouksiin ehdotetut muutokset kokonaisuutena työtarjouksia koskevaa sääntelyä?

Muutokset selkeyttävät sääntelyä ja todennäköisesti lisäävät työtarjousten käyttöä. Nyt tilanne on ollut velvoittavuuden osalta epäselvää, joten työtarjouksia ei ole käytetty.

1. Onko teillä lausuttavaa työnhakijalle tai työvoimaviranomaiselle ehdotetusta velvollisuudesta työnhakuprofiilin laatimiseen ja julkaisemiseen palvelualustalla?

Perusajatus palvelualustan kehittämiseksi on kannatettava. Palvelualustaa ei saada toimimaan

tarkoituksenmukaisesti, jos sinne ei profiileja lisääntyvässä määrin kirjata. Tätä uutta velvoittavaa toimintamallia olisi syytä kuitenkin testata.

Lakiuudistuksista olisi jatkossa hyvä saada kokemusta erilaisilla esim. alueellisilla piloteilla.

Työvoimaviranomaisen näkökulmasta jatkuva yksityiskohtainen säätelyn muutos on kuormittavaa ja vie palveluilta asiakkaiden silmissä uskottavuutta, kun uudistusten vaikutukset ovat epäselviä.

2. Onko teillä lausuttavaa työnhakijoiden työnhakuprofiilissa olevien henkilötietojen (koulutus, työkokemus, muu osaaminen ja työtoiveet) julkaisemisvelvollisuudesta ehdotetussa muodossa julkisena tietopalveluna?

Tietojen julkaiseminen on kannatettava ajatus mutta on otettava huomioon, että kaikki työnhakijat eivät ole suuntautumassa avoimille työmarkkinoille erilaisten syiden takia. Motivoituneiden ja työhön suuntautuneiden työnhakijoiden näkyminen alustalla on se kaikkien tärkein asia ja pitäisi

mieltä, miten lainsäädännöllä tätä pystyttäisiin tukemaan parhaiten. Ehdotamme, että tilanteessa, jossa työnhakuvelvollisuutta ei ole, ei myöskään profiilia ole tarvetta julkaista.

3. Onko teillä lausuttavaa työnhakuprofiilien tietovarantoa koskevista muutoksista?

Ei lausuttavaa.

4. Onko teillä muuta lausuttavaa palvelualustaa tai työnhakuprofiileja koskeviin muutoksiin?

Palvelualustan käyttäjäryhmien laajentaminen on kiitettävä uudistus kohtaannon parantamista ajatellen.

1. Onko teillä lausuttavaa koulutusta vailla olevia nuoria koskevista muutoksista? Erityisesti Opetushallitusta ja Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskusta pyydetään muun ohella arvioimaan esitettyjen muutosten kohderyhmien suuruutta, koska työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole ollut käytettävissään tähän tarvittavia tilastotietoja.

Nuorten työnhakijoiden työllistymistä tulisi tukea kaikilla mahdollisilla tavoilla.

Koulutushakuvelvollisuus on yksi tapa osoittaa sitä, että nuorten odotetaan kouluttautuvan, koska koulutus edistää työllistymistä. Näin ollen koulutushakuveloitteesta ei tulisi luopua.

Hakuvelvollisuuden täyttämisen keinovalikoiman laajentuminen esityksen mukaisesti on kuitenkin kannatettavaa.

2. Onko teillä lausuttavaa työttömyysturvaseuraamuksia koskevista muutoksista?

Ei lausuttavaa.

3. Onko teillä lausuttavaa muista työttömyysturvamuutoksista?

Ei lausuttavaa.

1. Onko teillä lausuttavaa työllisyysvaikutusarvioihin?

Ei lausuttavaa

2. Onko teillä lausuttavaa liittyen työvoimaviranomaisvaikutuksiin?

Taloudelliset vaikutukset: Esitetyt lakimuutokset eivät saa aiheuttaa TE-palveluiden rahoituksen muutoksia kunnille huomioiden, että valtio on työvoimapalveluiden siirron yhteydessä jo leikannut valmiiksi järjestämisvastuun siirrosta kunnille koituvia kustannuksia. Mahdolliset vaikutukset valtionosuuteen aiheuttavat juuri käynnistyneille työllisyysalueille tarpeetonta lisähaastetta.

3. Onko teillä lausuttavaa muista vaikutusarvioista?

Ei lausuttavaa

Muuta lausuttavaa?

Ei lausuttavaa

Seppälä Salla
Salon kaupunki - Salon työllisyysalue